

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CXCI. Iuspatronatus concessum ex priuilegio, potius esse jus præsentandi, quàm juspatronatus; & ideo illi faciliùs derogari posse. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

agretur de legato, non constat de alia traditione facta post testamentum conditum: ut docet Spin. de testament. gloss. 8. n. 4. in fine, & num. 5. quia quando traditio fit in ipso actu testamenti, sicut testamentum potest revocari, ita & legatum: Covarr. in secunda parte Rubricae de testament. n. 82. Barry de success. lib. 9. tit. 29. de adempt. legator. n. 2. & qui contra Gomefium expresse tenet finitus una cum legato revocari posse per testatorem, adinstar donationis causa mortis, de qua ultra superius citatos agit Bald. consil. 192. Donatio causa mortis, n. 1. vol. 3.

22 Neque poterat hoc casu tractari de causa onerosa, propter solutionem legatorum in iunctam heredi: quia non dicitur causa onerosa quotiescumque lucrum est majus onere. Seraphin. decis. 416. n. 11. & sequent. Thul. littera L. consil. 449. n. 12.

CAPVT CXCI.

Jus patronatus concessum ex privilegio, potius esse jus presentandi, quam jus patronatus; & ideo illi facilius derogari posse. Verum & proprium jus patronatus illud esse quod alicui competit de jure communi, nimirum ex fundatione, vel dotatione: quod sitale non fit, illi derogari posse, nisi competeret ex causa verè onerosa, vel cum privilegio concurreret causa dotationis, vel fundationis: veluti si ageretur de fundante, vel dotante Ecclesias Regulares, tunc enim Papa non solet derogare: & si deroget, requiritur derogatio specialis. Quid si in privilegio dictum sit, quod perinde habeatur ac si ex fundatione, vel dotatione procederet? Quomodo differant inter se jus patronatus, & jus presentandi? In Gallia non admitti derogationem juris patronatus ex privilegio, vel prescriptione; sicut nec in Hispania. Hoc tamen casu verius est provisionem cum derogatione subsistere, si patronus intra quadrimestre non reclamet.

SUMMARIVM.

- 1 Jus patronatus Domino Baroni Alesti competere in Ecclesia illius loci, ex privilegio Sixti IV. summi Pontificis.
- 2 Jus patronatus ex privilegio competentis summi Pontificis derogat.
- 3 Jus patronatus ex privilegio, potius est solum jus presentandi, cui Legatus ipse derogat.
- 4 Jus patronatus, & jus presentandi, possunt unum ab altero separari, & sunt inter se omnino diversa.
- 5 Jus patronatus ex privilegio competentis est improprium.
- 6 Quamvis in privilegio dictum fuisset, quod jus patronatus perinde censeretur, ac si ex fundatione, vel dotatione competeret; est nihilominus improprium, & illi derogatum, etiam si esset laico concessum.
- 7 Per Concilium Tridentinum fuit derogatum juris patronatus Tom. I l. Paris I.

- conatus ex privilegio competentis, quae constitutio locum habet, etiam si dictum esset, quod esset instar juris patronatus Regum & Principum.
- 8 Si patronatus concederetur ex privilegio ex causa onerosa, non derogaretur illi, nisi cum speciali Pontificis derogatione.
 - 9 Jus patronatus competit laico fundanti, vel dotanti Ecclesiam regularem, nisi ex privilegio summi Pontificis.
 - 10 Privilegio iuncto cum fundatione non derogatur juris patronatus.
 - 11 Specialis derogatio juris patronatus requiritur in privilegio quod habet pro se voluntate testatoris.
 - 12 Probata servitute beneficii, praesumitur quod sit ex fundatione, vel dotatione.
 - 13 Derogatio juris presentandi non afficit juris patronatus, quod deducitur ex juris praesumptione, quae facit ut censeatur quis verus patronus ex fundatione, vel dotatione.
 - 14 Explicatur decisio Seraphini 291.
 - 15 In Gallia juris patronatus ex privilegio derogatio non admittitur.
 - 16 Si tamen patronus intra quatuor menses non reclamet, subsistit derogatio, ex veriori sententia.
 - 17 In Hispania non admittitur derogatio juris patronatus ex privilegio.
 - 18 Secundum Doctores Hispanos, juris patronatus quasi ex temporis diuturnitate, praesumitur procedere ex fundatione, vel dotatione.

Sacri Concilii Tridentini decreto, sess. 25. de reformat. c. 9. constitutum est, titulum juris patronatus ex fundatione, vel dotatione admittendum esse, qui ex authentico documento, & aliis à jure requisitis ostendatur, sive etiam ex multiplicatis praesentationibus, per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memoriam excedat, aliàsve secundum juts dispositionem. Reliqui vero patronatus, seu facultates, & privilegia concessa, tam in vim patronatus, quam alio quocumque jure nominandi, presentandi, seu eligendi, cum vacant, in totum prorsus abrogata, & irrita, cum quasi possessione inde secuta intelligantur; beneficiaque hujusmodi tanquam libera à suis collatoribus conferantur, ac provisiones hujusmodi plenum effectum consequantur.

Idèò cum Dominus Baro Alesti, ex bulla erectionis Ecclesiae sancti Ioannis Alesti in Collegiatam, habuisset pro se, & suis in dicta Baronia successoribus, dotationem à Sixto IV. juris patronatus illius Ecclesiae, concessa Capitulo beneficiorum ejusdem Ecclesiae collatione, excepto tamen Decanatu, quem sibi, seu suae provisioni Papa reservavit, ut constat ex tenore Bullae ejusdem erectionis, de qua etiam expresse loquitur Rebuff. in praxi, in 3. parte Signaturae, in verbo, necnon juris patronatus, n. 22. & opponebatur ipsi, non solum huic juris patronatus per summum Pontificem derogari posse, sed etiam provisiones, nulla illius juris patronatus mentione, vel derogatione facta, validas esse, prout expresse determinat Paris. de resignat. lib. 2. q. 4. n. 5. ubi plurimos DD. allegat. Et ratio est, quia hoc casu cessat consideratio, ob quam difficilius juri patronatus derogatur, ne videlicet laici à piis fundationibus retrahantur. Staphil. de litter. gratiae, tit. de modo & forma impetrandi, §. quæro principaliter, numero 4. ubi plus dicit post Federic. de Sen. conf. 63. & quod etiam Legatus potest conferre talia beneficia, in quibus laici habent tantum jus presentandi: quod

quod non potest, quando habent juspatronatus, *cap. dilectus, de offic. deleg. cum similibus.*

4 Siquidem, ut bene Staphilæus probat, jus istud ex privilegio competens, propriè juspatronatus non est, sed jus præsentandi duntaxat: jus enim patronatus, & jus præsentandi, inter se valde differunt, & separari possunt. Calderin. *conf. 19. incipiente*, *Concessum est, sub tit. de jure patronat. ubi* quod patronus potest alteri donare jus præsentandi, reservato sibi jure patronatus quoad alia: unde quamvis in reservatione patronatus dictum fuerit, quod jus præsentandi competeret majori natu, non propterea desinent alii esse patroni: quia præsentatio est unus ex effectibus juris patronatus, & potest ab eo separari. Unde reservatio jurispatronatus fieri potest in favorem unius ex familia; jus verò præsentandi in favorem majoris natu de familia: Seraphin. *decis. 456. num. 2. & sequentib.* † Ideo in causa proposito potius competebat domino Baroni jus præsentandi, quam juspatronatus; quamvis illud expressè reservatum esset in ejus favorem in bulla Sixti IV. quia hoc est juspatronatus improprium, quia non competebat ex fundatione, dotatione, vel constructione, sed ex redditibus Ecclesiæ fundati erant canonicatus: Felin. *in cap. cum venerabilis, num. 37. post medium, versic. & adde quod adificans, de exceptionib.* Lambert. *in tract. de jure patronat. lib. 1. part. 1. quest. 8. art. 7. num. 1. & 2.* Quod procedit etiam si alius fuisset dator, & non ille, cui jus ex privilegio concessum est: Felin. *loco citato, numero 32. & 33.*

6 Et præmissa locum habent, etiam si in privilegio diceretur, quod juspatronatus conceditur alicui perinde ac si ex vera & reali fundatione, & dotatione competeret; non idèò minus juspatronatus retineret naturam concessi ex privilegio, cum illa qualitas quod non dicatur *ex privilegio, sed ex fundatione*, sit appositæ in ipso privilegio; & sine ipso, seu si privilegium cessaret, qualitas illa non adesset: unde licet habeat aliquam majorem prærogativam, quam simplex juspatronatus ex privilegio, semper tamen originem ducit à privilegio, & in eo fundatur: & ita fuit decisum per Rotam apud Garz. *de benef. part. 5. cap. 9. num. 117.* Quamvis contrarium dicere videatur Gonzales *dicta gloss. 18. n. 93.* tamen loquitur in diverso casu, nempe dum quaeritur utrum Regula mensiū deroget juri patronatus ex privilegio, qui non est casus noster. Immo concludit, etiam hoc casu simile privilegium fuisse sublatum per Concilium Tridentinum, ut patet *ibid.*

7 *n. 97. & sequent.* Et probat *n. 102.* † huic privilegio derogatum esse per Concilium, quamvis in illo dictum fuisset quod patronatus ejusdem esset naturæ, cujus privilegia Regum, quibus non est derogatum per Concilium, sequitur Garz. *dicta parte 5. cap. 9. numero 118.*

8 Si tamen juspatronatus esset ex causa verè onerosa, vel meritorum, aut servitii, & fuit soluta compositio, requiritur specialis derogatio, etiam si facta fuerit per viam privilegii: Mohedan. *decis. 11. de jure patronat. num. 1. versic. quando tamen*, Rot. *decis. 687. n. 2. versic. non obstat quod obicitur, part. 1. diversor.* ubi dicitur privilegium concessum Comiti, non obstat quominus juspatronatus censeatur eodem jure, quo quaesitum ex fundatione: quia comes jus præsentandi obtinuerat propter concessionem habentem originem ex privilegiis temporalibus, quæ ad ipsum spectabant tanquam dominum illius loci. Eademque ratione, si privilegium alicui fuerit

concessum propter reedificationem Ecclesiæ, quæ jam destructa fuerat in totum, indigere speciali derogatione, ut præsentationis juri fiat præjudicium, fuit decisum apud Seraphin. *decis. 907.*

Unde si derogatio facta fuerit juspatronatus, præterquam ex fundatione, & dotatione, aliorumque, licet comprehendat competens ex privilegio, non comprehendit quando privilegium fuit concessum ex causa dotationis, vel fundationis. *decis. 382. alias 392. lib. 2. Exemplum datur si tractetur de Ecclesiâ conventuali, in qua laicus non potest obtinere juspatronatus sine speciali privilegio.* Put. *decis. 356. alias 366. numero 3. lib. 2. per textum in cap. nobis, §. caterum, de jure patronat. & ibi Gloss. in verbo sua jurisdictione.* Hostiens. *column. 2. Ascharan. n. 16. Lambertin. lib. 2. part. 1. in §. quest. princip. art. 1. numero 10. & sequentib.* si enim summus Pontifex privilegium illud concessit fundatori, vel dotori similem Ecclesiâ conventualem, sive regolare, non potest huic privilegio præjudicare sine speciali derogatione Pontificis. Quod sequitur Seraphin. *decis. 719. numero 3.* ubi facta differentia inter jus præsentandi, & jus patronatus, de quo superius actum fuit; † concludit etiam alicuiusmodi competat jus præsentandi, non ex fundatione aut dotatione, sed ex præscriptione, quæ habetur pro se voluntate fundatoris; requirit illius jura specialem derogationem, perinde ac si de voluntate patronatus ageretur. Et ratio petitur ex *Papæ decis. 394. alias 404. libro 2. † quia probatur sententia Ecclesiæ, præsumitur ex fundatione & dotatione.*

Nec huic resolutioni adversantur alie, quæ prius dicta sunt. Staphil. *de litter. grat. n. 1. principaliter, num. 6.* non requirit mentionem, la derogationem, si adsint veri patroni, qui non sunt in quasi possessione juris præsentandi, sed patronatio spectat ad alios, qui non sunt veri patroni: quia casus iste valde differt ab eo qui tractatur in per Staphil. cum hic supponamus nullos alios patronos qui prætendant hoc jus sibi competere, immò ex antiquitate temporis diuturnam observantia quaesitum fuerat jus præsentandi; † tamen cum in gratia fuisset tantum derogatum juri præsentandi ex consuetudine competenti, non comprehendebatur jus quod ex jure præsumptionis ex aliis facti circumstantiis ex fundatione, & dotatione ducebat originem, ut bene deducitur in *dicta decisionibus.*

Neque prædictis obstat *decisio* Seraphini 291. in qua dicitur quod dum in privilegio appositæ sunt illa clausula, quod *juspatronatus habeatur ac si ex vera fundatione & dotatione* competere, facit quod regulari debeat, prout regularitur illud, quod ex fundatione, & dotatione competit, nisi constet contraria mente Papæ: ideo in dubio non censetur illi derogatum, quia non obstante illa declaratione contrariâ Rota determinavit, etiâ in terminis regulari reservationis mensium: & declaratum fuit tale juspatronatus censeatur semper originem habere à privilegio, & non posse dici ex fundatione, seu dotatione, nisi per improprietatem, aded ut necesse sit ut verè procedat ex fundatione, vel alia causa contraria; videlicet si tantum fuerit impensum, quantum valet concessio: alioquin ex mera gratia facta dicitur concessio: Rot. *decis. 38. n. 4. & sequentib. & decis. 58. n. 8. part. 1. recent.*

Cæterum licet præmissa omnia verissima sint in terminis Concilii Tridentini, in Gallia tamen, ubi

ubi Concilium nondum in omnibus suis partibus receptum est, contrarium observatur; nempe non admitti iurispatronatus derogationem, licet non ex fundatione, & dotatione, sed ex privilegio vel prescriptione competat: ut DD. Galli testantur, ut per Rebuff. in praxi, in 3. parte Signatura, in verbo, nec non iurispatronatus, numero 23. & 24. Add. ad Alexand. cons. 74. numero 37. in verbo potuit, lib. 4. Illis tamen non assentior, qui existimant quod derogatio non convalescit, si patronus postea negligens sit, & permittat lapi tempus quadrimetre ad presentandum; sed poterit Ordinarius lapsu quadrimetri, confectis iure devoluto; & taliter provisus iure devoluto poterit opponere de nullitate provisionis Pontificiae, per viam exceptionis, vel appellare tanquam ab abusu. Hanc autem sententiam falsam esse, & erroneam, ut scilicet lapsu quadrimetri, Episcopus, seu illius collator ordinarius confectis iure devoluto; constat, non solum quando Papa apposuit clausulam, accedente consensu patronorum, quia tunc nullum fit patroni praedictum, & sufficit quod consensus postea superveniat; sed etiam si simpliciter iurispatronatus fuerit derogatum, non solum si ex privilegio, sed etiam si ex fundatione competere. Ratio est, quia licet provisio & institutio facta spreto patrono, sit ipso iure nulla, cap. decernimus, 16. q. 1. cap. cum dilectus, de iurispatronatu, hoc tamen procedit reclamante, & contradicente patrono intra tempus datum ad presentandum, alias sustinetur, & valet provisio & collatio facta spreto patrono: Rebuff. in praxi, in 3. parte Signat. in verbo, nec non iurispatronatus, num. 5. 1. Rot. decis. 77. part. 1. diversim. 4. cum similibus: Nullitas autem haec inducta est in favorem patroni, ideo potest illi renunciare per lapsum temporis concessi ad presentandum, estque in pendentem toto illo tempore collatio, & patrono non reclamante intra tempus, valida est, ut ex tunc. Lambert. de iurispatr. lib. 2. part. 3. q. 2. art. 2. num. 25. 16. & 27. Quod fuit prosequitur Vivian. de iurispatronat. lib. 12. c. 5. per totum.

17 In Hispania quoque non admittitur derogatio iurispatronatus ex privilegio quaesiti, seu ex consuetudine, vel prescriptione: atque ita obtentum fuisse testatur Covar. practica. q. 1. cap. 3. n. 6. versic. Tertio, & versic. Quarto, ubi probat quod in dubio iurispatronatus praesumitur acquisitum a laicis ex fundatione, & dotatione; maxime si laicus solo temporis cursu nitatur, ex quo, & continuatis praesentationibus effluat, orient praesumptio iurispatronatus ex fundatione, & dotatione quaesiti: ut per eundem Covar. loco citato, num. 6. versic. Primum. Quod est verum quando sumus extra casum praesumptae usurpationis: Rot. apud Garz. de benef. part. 5. cap. 9. num. 87. versic. non obstat quod in dictis instrumentis, & numero 141. in quarta declaratione.

nandi Vicarium, qui curam animarum exerceat. Et quod non solum electio Vicarii, sed etiam in certis casibus collatio beneficiorum ad Moniales ex concessione Pontificia competere possit. Patroni Ecclesiastici nominationem habere vim electionis: Cardinales habere indultum, ut ipsi soli, & privative, sua dioeceseos beneficia conferant. Praevencionem patroni, etiam Ecclesiastici, impedire, ne in praedictum praesentationis admittat collatio alteri quam praesentato fieri possit. Electio Ecclesiae in Collegiatam cuius autoritate fieri queat. Et hoc casu ille, cui prima Dignitas adjudicabitur, debet habere aetatem requisitam tempore provisionis.

SUMMARY.

- 1 Monasterio Monialium competere potest cura animarum, per alium tamen exercenda.
- 2 Concessa Monialibus Ecclesia, censetur etiam illis concessa cura animarum eidem Ecclesiae annexa.
- 3 Cura animarum competens Monialibus debet exerceri per Presbyteros seculares.
- 4 Moniales quae sunt in quasi possessione nominandi Vicarios perpetuos, sunt in illa manutenda.
- 5 Collatio beneficiorum spectare potest ad Moniales, interveniente indulto Apostolico; alioquin facina sunt huius iuris incapaces.
- 6 Quando fundatio, seu dotalio facta fuit de bonis Ecclesiae, iurispatronatus non potest esse laicalis, quamvis fundator sit laicus.
- 7 Insurgendi cum sit spirituale, laicis competere non potest.
- 8 Praesentatione facta per patronum Ecclesiasticum, quare non liceat ipsi variare.
- 9 Cardinales Episcopi beneficia sua dioeceseos soli privative conferunt ex indulto Pontificio.
- 10 Patronus Ecclesiasticus, si praevenerit praesentando formiter, & illa praesentatio fuerit accepta, non potest Superior conferre.
- 11 Electio Ecclesiae in Collegiatam cuius autoritate fieri possit.
- 12 In electione in Collegiatam, & in qualibet mutatione status Ecclesiae, requiritur consensus Patroni.
- 13 Dignitas, cui cura animarum imposita est, non potest conferri non habenti aetatem 25. annorum.
- 14 Cura animarum exigit aetatem 25. annorum, adeo ut si quid, etiam minimum desit ad illam aetatem, provisio sit nulla.
- 15 Qui debet promoveri ad Sacerdotium ex qualitate beneficii, sufficit quod promoveatur intra annum, & in Gallia intra biennium.
- 16 Etiam si provisus habeat aetatem requisitam ad se promoveri faciendum, tamen debet tempore provisionis habere aetatem requisitam ad Sacerdotium.
- 17 Annus, vel biennium quod conceditur provisio ad faciendum se promoveri, non datur ad completendam aetatem, quae debet adesse tempore provisionis.

CAPUT CXCI.

De Vicario deputando in Ecclesiis, quae sunt unitae monasteriis Monialium, quibus cura animarum imminet. Et de Monialibus manutendis in quasi possessione deputandi, seu eligendi, aut nominandi.

Sanlegerii Tom. II. Pars I.